

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Oběti Trestných Činů](#) > [Práva Obětí Trestných Činů – Podle Zemí](#) > 2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení

2 - Oznámení trestného činu a má práva v průběhu vyšetřování nebo soudního řízení

Jak mohu trestný čin oznámit?

Trestný čin může oznámit kdokoliv.

Trestné činy se obvykle oznamují státnímu zástupci nebo orgánu provádějícímu vyšetřování:

- osobně (písemně nebo ústně) – ústní oznámení jsou zaznamenána zástupcem orgánu, který se vás zeptá na prvky a okolnosti trestného činu, který byl proti vám spáchán, na totožnost pachatele a na veškeré důkazy, které byste mohli mít,
- telefonicky – policie provozuje rovněž bezplatnou horkou linku zvanou „telefonické svědectví“, prostřednictvím které mohou svědci a oběti oznamovat trestné činy anonymně. Číslo bezplatné horké linky je 003680555111, přičemž tato linka funguje 24 hodin denně a oznámení přijímají spolupracovníci policejního ředitelství v Budapešti. Více informací o horké lince je k dispozici v maďarském jazyce na oficiálních internetových stránkách maďarské policie <http://www.police.hu/en>,
- jakýmkoliv jiným komunikačním prostředkem, včetně vytočení evropského čísla tísňového volání: 112.

Oznámení mohou být rovněž přijata jinými orgány nebo soudy, které mají povinnost zaslat je orgánu provádějícímu vyšetřování. Pokud oznámení vyžaduje okamžitou akci, musí být přijata.

Všechna podaná oznámení jsou okamžitě zaregistrována.

Oznámení lze podat anonymně, což znamená, že není povinné oznámit vaši totožnost nebo kontaktní údaje. Vaše oznámení musí obsahovat podrobnosti týkající se trestného činu. Orgány pro oznamování trestných činů nevyžadují žádný zvláštní formulář.

Pro oznámení trestného činu není stanovena lhůta, orgány však vaše oznámení zamítnou, bude-li učiněno po určité době. Tato lhůta (tzv. promlčení lhůta) se obvykle rovná maximální délce trestu za daný čin a činí minimálně 5 let.

U některých trestných činů můžete předložit rovněž soukromý návrh, což je prohlášení, v němž výslovně požadujete potrestání pachatele, přičemž na předložení soukromého návrhu máte 30 dní ode dne, kdy zjistíte totožnost pachatele.

Jak mohu zjistit, jak je daný případ vyřizován?

Stěžovatel, nebo pokud oznámení nebylo podáno obětí, ale je známa, jsou informováni o zahájení vyšetřování.

Stěžovatel a žalobce v občanskoprávní žalobě musí být informováni o zamítnutí oznámení.

Soud rozhodne a bude vás informovat o následujícím:

- zamítnutí vaší žádosti stát se zástupným soukromým žalobcem,
- ukončení řízení, pokud vyšetřování nařízené na základě vašeho oznámení podaného jako soukromý žalobce nebylo úspěšné.

Během vyšetřování vás policie nebo státní zástupce mohou informovat o:

- úkonech vyšetřování,
- jmenování znalce pro daný případ,

- vydání soudního zákazu kontaktu určeného pachateli.

Jako oběť trestného činu máte několik výsadních práv, která vám umožní obdržet informace o vyšetřování:

- můžete (není to však povinné) být přítomni u slyšení znalců, ohledání místa činu nebo předmětu, u důkazních experimentů a rekonstrukce podezřelých, přičemž byste měli být o těchto úkonech informováni; od tohoto informování však může být upuštěno, je-li to odůvodněno naléhavostí úkonu vyšetřování, a od informování musí být upuštěno, pokud nelze jinak zaručit ochranu osob účastnících se řízení,
- můžete nahlédnout do zápisů o úkonech vyšetřování, u nichž můžete být přítomni, do dalších spisů můžete nahlížet pouze tehdy, není-li to v rozporu se zájmy vyšetřování,
- v případě úkonů vyšetřování, u nichž je vaše přítomnost povinná, nebo u nichž můžete být přítomni, mohou být spolu s vámi přítomni rovněž váš zástupce, podporující osoba, a pokud to neporušuje zájmy řízení, vámi určená zletilá osoba; v případě, že jste vyslýcháni jako svědek, může být spolu s vámi přítomna kromě právníka zastupujícího vaše zájmy rovněž vámi určená zletilá osoba,
- v souvislosti s trestným činem, který se vás týká, máte právo být na vaši žádost informováni o:
 - propuštění nebo útěku obviněného z vyšetřovací vazby,
 - podmíněčném propuštění nebo konečném propuštění či úniku, jakož i o přerušení výkonu trestu odnětí svobody u osoby, která byla odsouzena k trestu odnětí svobody,
 - propuštění nebo úniku osoby umístěné do zajišťovací vazby, jakož i o přerušení výkonu zajišťovací vazby,
 - propuštění nebo úniku osoby, již byla uložena dočasná nedobrovolná lékařská léčba,
 - propuštění, nedovoleném opuštění a adaptačním propuštění osoby, již byla uložena nedobrovolná lékařská léčba,
 - v případě vzdělávání pro mladistvé pachatele, o dočasném nebo trvalém propuštění, opuštění instituce bez dovolení a o přerušení vzdělávání mladistvých pachatelů,
- můžete obdržet kopie odborných posudků a spisů o úkonech vyšetřování, u nichž můžete být ze zákona přítomni; ostatní kopie můžete obdržet pouze tehdy, není-li to v rozporu se zájmy vyšetřování, a až poté, co jste poskytli své svědectví; jakmile je řízení ukončeno, můžete na požádání obdržet kopie všech spisů vytvořených policií nebo státním zástupcem,
- po ukončení řízení můžete nahlédnout do vyšetřovacích spisů, předkládat žádosti a vznášet připomínky.

Mám nárok na právní pomoc (během vyšetřování nebo soudního řízení)? Za jakých podmínek?

Ano.

V rámci trestního řízení stát v rámci právní pomoci poskytuje následující pomoc:

- osobní zproštění od nákladů na zástupného soukromé žalobce,
- zastoupení prostřednictvím procesního opatrovníka pro poškozené strany, soukromé žalobce, soukromé strany a další zainteresované strany, jakož i pro zástupné soukromé žalobce.

Na tuto pomoc máte nárok, jste-li v souladu s ustanoveními zákona o právní pomoci považováni za osobu v tísní, právo na zastoupení prostřednictvím procesního opatrovníka je však uděleno pouze obětem, soukromým žalobcům a dalším zainteresovaným osobám nacházejícím se v tísní, a to tehdy, pokud by z důvodu složitosti případu, absence právní odbornosti nebo jiných osobních okolností nebyli schopni účinně vymáhat svá procesní práva, pokud by postupovali samostatně.

Žádosti o pomoc mohou být předloženy službě právní pomoci a to tak, že vyplníte jednu kopii formuláře určeného k tomuto účelu, přičemž žadatelé musí přiložit dokumenty a/nebo oficiální potvrzení poskytující důkaz o způsobilosti pro poskytnutí pomoci, nebo musí předložit oficiální průkaz dokládající jejich způsobilost pro poskytnutí pomoci.

Žádosti o pomoc mohou být službě právní pomoci předloženy nejpozději během fáze před zahájením trestního řízení, konkrétně před okrskovým zasedáním soudu konaném za účelem přijetí kategorického rozhodnutí.

Pokud vám služba právní pomoci umožní využít právní pomoc, můžete si poskytovatele právní pomoci vybrat z registru poskytnutého za tímto účelem.

Mohu požadovat náhradu výdajů (v souvislosti s účastí na vyšetřování / soudním řízení)? Za jakých podmínek?

Ano.

Pokud se účastníte řízení jako oběť, soukromý žalobce, zástupný soukromý žalobce nebo žalobce v občanskoprávní žalobě, budou vám uhrazeny následující výdaje vzniklé vám nebo vašim zástupcům:

- cestovní výdaje a výdaje na ubytování,
- náklady na posudky odborníka, kterého jste si se souhlasem státního zástupce/soudu přizvali,
- výdaje na celý nebo částečný audio nebo video záznam řízení / stenografický záznam,
- výdaje na jednu kopii vyšetřovacích spisů,
- výdaje na komunikaci (telefon, fax, pošta, další),
- poplatek zástupců.

Vlastní výdaje a výdaje vašich zástupců, jakož i poplatky zástupců platíte předem sám/sama, bez ohledu na vaše možnosti v rámci řízení.

Výdaje vzniklé v důsledku vaší účasti na řízení v úloze svědka (cestovní výdaje, výdaje na ubytování, výdaje na stravu, výdaje související s nutností vzít si v zaměstnání volno) vám budou na požádání uhrazeny.

Cestovní výdaje: výdaje vzniklé v souvislosti s cestou z místa bydliště svědka na místo slyšení a cestou zpět.

Výdaje na ubytování: pokud výslech svědka započne v čase, který by znamenal, že cesta z místa bydliště do místa slyšení musela být započata v nočních hodinách, budou svědkovi uhrazeny výdaje na ubytování v komerčním ubytovacím zařízení nebo rodinném resortu.

Výdaje na stravu: výdaje na stravu budou svědkovi uhrazeny, pokud má nárok na uhrazení výdajů na ubytování, nebo pokud celá doba trvání cesty z místa bydliště na místo slyšení a zpáteční cesta plus slyšení překračuje dobu 6 hodin za den.

Výdaje související s nutností vzít si v zaměstnání volno: svědek, který nemá nárok na platbu za dobu absence, v níž si vzal v zaměstnání volno z důvodu slyšení, má nárok na uhrazení 1,5 % minimální mzdy za hodinu, a to za dobu, během níž si vzal v zaměstnání volno včetně doby strávené na cestě.

Svědka, který byl přítomen na vyšetřování odborníků musí orgánu nebo soudu, který vyšetřování odborníků nařídil, zaslat podpůrné doklady dokládající výdaje, přičemž tento orgán nebo soud po obdržení odborného posudku stanoví výši úhrady.

Pokud uplatňujete občanskoprávní nároky jako žalobce v občanskoprávní žalobě, pak budou-li vaše občanskoprávní nároky potvrzeny rozhodnutím soudu, soud obžalovanému nařídí, aby uhradil vaše soukromé výdaje a soukromé výdaje a poplatky vašeho zástupce. Je-li nárok potvrzen částečně, obžalovaný bude povinen uhradit poměrnou část nákladů.

Jste-li zástupný soukromý žalobce, pak je-li žaloba zastoupena zástupným soukromým žalobcem a soud shledá obžalovaného vinným, soud obžalovanému nařídí, aby uhradil vaše soukromé výdaje a soukromé výdaje a poplatky vašeho zástupce.

Mohu se odvolat, pokud je můj případ uzavřen ještě před tím, než se dostane k soudu?

Oběť může podat opravný prostředek v případě stanoveném zákonem, a to tehdy, pokud orgán provádějící vyšetřování nebo státní zástupce zamítnou oznámení nebo ukončí vyšetřování. V případě zamítnutí oznámení může oběť požadovat vyšetřování pouze tehdy, pokud oznámení podala.

Protest proti rozhodnutí zamítajícím oznámení nebo rozhodnutí ukončujícím vyšetřování mohou být podány do 8 dní od oznámení rozhodnutí. Pokud orgán provádějící vyšetřování nebo státní zástupce přijímající rozhodnutí protest nepodpoří, musí ho předat státnímu zástupci, který je oprávněn ho posoudit. Na rozhodnutí týkající se

protestu přijaté státním zástupcem nelze uplatnit další opravné prostředky.

Mohu se účastnit soudního řízení?

Po oznámení obvinění soud stanoví datum soudního řízení a přijme opatření potřebná pro toto řízení, jakož i pro předvolání a oznámení. Osoby, jejichž přítomnost u soudního řízení je povinná, jsou předvolány k účasti, a osobám, jejichž přítomnost u soudního řízení povoluje zákon, je zasláno oznámení.

O pořadí úkonů dokazování v rámci soudního řízení rozhoduje soud. Provádění dokazování se zahajuje výsledkem obžalovaného a oběť je obvykle první ze svědků, kteří jsou vyslechnuti. Při výslechu svědka nesmí být přítomni žádní další svědci, kteří dosud nebyli vyslechnuti. Odchyłka od tohoto pravidla je však povolena v případě, kdy je oběť vyslýchána jako svědek. Během soudního řízení může být přítomen právní zástupce oběti, aby mohla být oběť prostřednictvím svého zástupce informována o veškerém dokazování, ke kterému došlo během její nepřítomnosti.

Jaká je má oficiální úloha v soudním systému? Mohu například být (nebo se rozhodnout být): oběť, svědek, účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky nebo soukromý žalobce?

Oběť se může účastnit trestního řízení ve čtyřech úlohách stanovených procesním právem, a to v následujících:

- svědek: osoba, která může mít vědomosti o skutečnosti, kterou je třeba prokázat,
- účastník řízení uplatňující občanskoprávní nárok: oběť vymáhající občanskoprávní nárok (nejčastěji nárok na náhradu škody) v trestním řízení,
- soukromý žalobce: v případě některých trestných činů stanovených zákonem může oběť sama představovat žalobce, a to v roli soukromého žalobce,
- zástupný soukromý žalobce: v případě některých trestných činů, které jsou jinak předmětem veřejného trestního řízení, jak je stanoveno zákonem, může oběť zastupovat žalobce.

Je-li to pro dokazování považováno za nezbytné, je oběť v případech definovaných zákonem a definovanými prostředky povinna podat svědeckví nebo jinými způsoby přispět k dokazování. Naopak vystupování v roli účastníka řízení uplatňujícího občanskoprávní nároky, soukromého žalobce nebo zástupného soukromého žalobce je čistě na uvážení oběti.

Jaká jsou potom má práva a povinnosti?

V každé fázi trestního řízení má oběť nárok na následující:

1. být přítomna procesním úkonům a nahlédnout do dokumentů ovlivňujících ji v průběhu řízení (nestanoví-li zákon jinak),
2. podávat návrhy a námítky v jakékoliv fázi řízení,
3. obdržet informace od soudu, státního zástupce a orgánu provádějícího vyšetřování, které se týkají práv a povinností oběti během trestního řízení,
4. v případech stanovených zákonem požádat o opravné prostředky,
5. být na požádání v souvislosti s trestným činem, který se jí týká, informována o propuštění nebo útěku zadržovaného obviněného či obžalovaného, obžalovaného, který byl odsouzen k trestu odnětí svobody nebo kterému byla uložena nedobrovolná lékařská léčba.

Je-li to pro provádění dokazování orgánem provádějícím vyšetřování, státním zástupcem nebo soudem považováno za nezbytné, je oběť v případech definovaných zákonem a definovanými prostředky povinna podat svědeckví nebo jinými způsoby přispět k dokazování. To primárně znamená splnit povinnost podat svědeckví, přičemž výjimku tvoří případy, kdy oběť vůbec nemůže být vyslechnuta jako svědek (např. zákonem stanovené profesní výsady, znalost zповědního tajemství u duchovních), a případy, kdy oběť může podání svědeckví odmítnout (např. příbuzní obžalovaného nebo oběti, které by vystavily trestnímu stíhání sebe nebo své příbuzné).

Oběť se jako účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky může účastnit trestního řízení již v době oznámení trestného činu může uvést, že má v úmyslu uplatnit občanskoprávní nárok (nejčastěji nárok na náhradu škody). Na uplatňování občanskoprávních nároků se nevztahují poplatky. V tomto případě soud rozhodne o trestní

odpovědnosti obžalovaného i o občanskoprávním nároku v rámci jednoho trestního řízení, což má pro účastníka řízení uplatňujícího občanskoprávní nároky tu výhodu, že nemusí iniciovat občanskoprávní řízení. Během trestního řízení může účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky podat návrh na obstatení majetku obžalovaného, existují-li dostatečné důvody domnívat se, že uspokojení nároku bude zmařeno.

V případě trestných činů stanovených zákonem (napadení, narušení soukromí, porušení důvěrnosti korespondence, urážka na cti, pomluva a neúcta) může oběť jednat jako soukromý žalobce. V případě výše uvedených trestných činů musí oběť trestný čin oznámit do 30 dní ode dne, kdy zjistila totožnost pachatele. V oznámení musí oběť uvést veškeré důkazy týkající se trestného činu a musí výslovně uvést, zda požaduje potrestání obžalovaného.

Trestný čin může být soudu oznámen ústně nebo písemně. Soud nařídí vyšetřování v případě, že není známa totožnost obviněného, jeho osobní údaje nebo místo pobytu, nebo pokud je nutné lokalizovat důkazní prostředky. Soud řízení ukončí, pokud během vyšetřování nebylo možné určit totožnost pachatele.

Soud provede osobní slyšení, během kterého se pokusí nalézt mezi obětí a pachatelem smírné řešení. Je-li pokus o nalezení smírného řešení úspěšný, soud řízení ukončí; v opačném případě bude řízení pokračovat formou veřejného řízení.

Pokud oběť stáhne obvinění nebo od něho upustí, řízení bude ukončeno. Podobné důsledky nastanou, pokud se oběť nedostaví k osobnímu slyšení nebo k soudnímu řízení a předem nepředloží zásadní omluvu, nebo pokud nelze oběť předvolat, jelikož neoznámila změnu adresy.

Soukromý žalobce má plná práva, která s sebou nese zastupování žalující strany, a to včetně práv, která lze uplatňovat v průběhu řízení, a práva na opravné prostředky proti rozhodnutím soudu.

Po vyčerpání možností opravných prostředků dostupných během vyšetřování má oběť v některých případech možnost jednat jako zástupný soukromý žalobce a zastupovat takovéto případy u soudu sama. Kromě jiných případů můžete jednat jako zástupný soukromý žalobce tehdy, bylo-li oznámení trestného činu zamítnuto nebo vyšetřování ukončeno z důvodů, že daný čin nebyl trestným činem, nebo existují-li jakékoliv důvody pro vyloučení trestní postihnutelnosti (např. nátlak a útisk, chyba, zákonná sebeobrana nebo bezprostřední nebezpečí). Pokud je v konkrétním případě možné jednat podle zákona jako zástupný soukromý žalobce, státní zástupce rozhodující o protestu o tom oběť konkrétně informuje.

Pokud je protest zamítnut z důvodu odmítnutí oznámení nebo ukončení vyšetřování, bude oběti dovoleno přezkoumat v úředních prostorách kanceláře státního zástupce dokumenty týkající se trestného činu spáchaného proti oběti. Oběť jednáající jako zástupný soukromý žalobce může úřadu státního zástupce první instance předložit návrh na stíhání, postupuje-li v dané věci do 60 dní od zamítnutí jejího protestu. Právní zastoupení zástupného soukromého žalobce (právníkem) je povinné. O přijetí návrhu na stíhání rozhoduje soud.

Mohu v průběhu soudního řízení učinit prohlášení nebo poskytnout důkazy? Za jakých podmínek?

Oběť má nárok být během trestního řízení slyšena. V souladu s ustanoveními zákona je oběť nejen povinna podílet se na provádění dokazování, ale má rovněž nárok podílet se na něm podle vlastního uvážení. Oběť může poskytnout svědectví a může rovněž předkládat důkazy i jinými způsoby (např. tak, že orgánům poskytne listinné důkazy). Oběť může podávat návrhy a námítky v jakékoliv fázi řízení. Obecně platí, že ze svědků je oběť vyslychána jako první.

Poté, co žalobce promluví za žalující stranu, může oběť pronést řeč a uvést, zda požaduje stanovení trestní odpovědnosti a trestní postihnutelnosti obžalovaného. Účastník řízení uplatňující občanskoprávní nároky může pronést řeč v souvislosti s občanskoprávním nárokem, který má v úmyslu vymáhat.

Jaké informace mi budou v průběhu soudního řízení poskytnuty?

Před soudním řízením může svědek předvolaný k soudnímu řízení kontaktovat osobu pověřenou soudem k poskytování podpory svědkům, aby získal správné informace. Osoba pověřená soudem k poskytování podpory svědkům je soudní úředník, který svědkům poskytuje informace o podávání svědectví a usnadňuje jejich účast, která je pro podání tohoto svědectví nezbytná. Podpora svědků nezahrnuje informace o případu a nemůže tak

svědka ovlivnit.

V rámci trestního řízení má oběť nárok na obdržení informací týkajících se jejích práv a povinností, jakož i případu, a není-li zákonem stanoveno jinak, také nárok být přítomna procesním úkonům a nahlédnout do dokumentů týkajících se trestného činu, který byl proti ní spáchán, a po uzavření vyšetřování obdržet kopie těchto dokumentů.

Oběť musí být informována o obvinění/obžalobě a musí jí být oznámena veškerá rozhodnutí týkající se její osoby, jakož i závěrečné rozhodnutí.

Budu moci získat přístup k soudnímu spisu?

Oběť má nárok nahlédnout do dokumentů týkajících se trestného činu, který byl proti ní spáchán, a kdykoliv po uzavření vyšetřování obdržet kopie těchto dokumentů.

Soud musí zajistit právo na nahlížení do dokumentů takovým způsobem, aby se předešlo zbytečnému zveřejňování údajů týkajících se soukromí. Vydávání kopií dokumentů však může být omezeno pouze z důvodů lidské důstojnosti, osobnostních práv a práva na uctivé zacházení.

■ Poslední aktualizace: 18/07/2025

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.